

Luisi & Skrjabin 1.

DR
Symfoni
Orkestret

DR Symfoniorkestret

Koncertmester: Christina Åstrand

Fabio Luisi

Dirigent

Ema Nikolovska

Sopran

James Ley

Tenor

DR Koncertkoret

Korsyngemester: Poul Emborg

Arnold Schönberg (1874-1951)

Verklårte Nacht, opus 4 (1899/1917, rev. 1943)

🕒 ca. 30'

Pause (30') ca. kl. 20.05

Alexander Skrjabin (1872-1915)

Symfoni nr. 1, E-dur, opus 26 (1899-1900)

I – Lento

II – Allegro drammatico

III – Lento

IV – Vivace

V – Allegro

VI – Andante

🕒 ca. 51'

DR Koncerthuset

Koncertsalen

Torsdag 23. november 2023

kl. 19.30

Torsdagskoncerten sendes direkte i P2 Koncerten, genudsendes søndag kl. 12.15 og kan også høres i DR Lyd.

Koncerten optages til senere TV-udsendelse på DR2

MØD MUSIKKEN

kl. 18.30 i koncertsalen med Esben Tange

Chefdirigent **Fabio Luisi** skaber musik på verdensniveau med DR Symfoniorkestret. I sidste måned vandt han og orkestret den internationale Gramophone Award for deres nye indspilning af Carl Niensens Symfoni nr. 4 og 5, der blev kåret til 'Recording of the Year', altså årets bedste klassiske album i hele verden. Orkestret var også nomineret til titlen 'Årets orkester'. Det høje niveau er nået takket være Fabio Luisis intense samarbejde med musikerne og en uophørlig stræben efter kvalitet.

Fabio Luisi er født i Genova i 1959. Han har for tredje gang forlænget sin kontrakt med DR Symfoniorkestret, der begyndte i 2016, så den nu varer frem til 2029. "DR Symfoniorkestrets musikere og jeg har udviklet et fælles, musikalsk sprog", siger Luisi. "Det er som om, vi tænker på samme måde, uanset hvad vi spiller."

Efter udgivelsen af Carl Niensens seks symfonier og tre solokoncerter, er Luisis indspilningsprojekt de samlede orkesterværker af Alexander Skrjabin. "Orkestrets store åbenhed og nysgerrighed er det helt rigtige udgangspunkt for at forstå Skrjabins musik, som ligger i spændingsfeltet mellem tradition og visionære idéer", siger Fabio Luisi.

FOTO: KAUPU KIKKAS

Den unge mezzosopran **Ema Nikolovska** er født 1998 i Nordmakedoniens hovedstad Skopje, men er vokset op i Canada og uddannet i Toronto og London. I 2019 blev hun udvalgt af den engelske radio BBC til det klassiske talentprojekt New Generation Artist, og året efter blev hun ansat på Berlins Statsoperas talenthold, hvor hun har optrådt i alt fra fransk barokopera til ny musikdramatik.

De seneste par år har Ema Nikolovska været solist hos nogle af verdens førende orkestre, denne sæson bl.a. Montreal Symfoniorkester, München Filharmonikerne og Frankrigs Radiosymfoniorkester. Derudover har hun en særlig passion for solosang med klaver. Hun har givet koncerter med verdensberømte pianister som Andras Schiff og Malcolm Martineau og har også lavet nogle ret eksperimenterende optrædener, der bl.a. kan opleves på YouTube.

Den amerikanske tenor **James Ley** kommer fra staten Maryland på USA's østkyst og er uddannet på The Juilliard School i New York. De senere år har han haft det meste af sin karriere i Europa. I 2020 kom han på talentholdet hos Bayerns Statsopera i München, og sidste år var han finalist i den store sangerkonkurrence Operalia, der ledes af Plácido Domingo.

James Ley har som operasanger sunget et stort spænd af roller, bl.a. Ferrando i Mozarts *Così fan tutte*, opført med historiske instrumenter, og han medvirker på en kommende indspilning af Richard Strauss' dramatiske opera *Salome*, lavet med Bergen Filharmonikerne. For få uger siden var han igen i Bergen og medvirkede i Janáček's opera *Katja Kabanova*. Til februar kan man opleve James Ley som solist med Aarhus Symfoniorkester i Benjamin Britten's *Serenade*.

FOTO: ?????????

FOTO: PER MORTEN ABRAHAMSEN

Lige siden DR blev grundlagt i 1925, har **DR SymfoniOrkestret** bragt den symfoniske musik ud til publikum, lyttere og seere i hele landet. Samtidig er orkestret blevet en vigtig repræsentant for dansk musik i udlandet gennem turnéer og medieproduktioner, som har vundet international genklang.

DR SymfoniOrkestrets chefdirigent har siden 2016 været italienske Fabio Luisi, som bl.a. har stået i spidsen for højt profilerede turnéer til Kina, Japan og USA. Det er også Luisi, der dirigerer DR SymfoniOrkestrets indspilning af Nielsens symfonier og koncerter (Deutsche Grammophon), hvor albummet med 4. og 5. symfoni har fået prestige-fyldt hæder som både 'Årets orkesterudgivelse' og selve hovedprisen 'Årets indspilning' ved Gramophone Awards 2023 i London – musikkens svar på filmverdenens Oscars. Næste store projekt for orkestret og Fabio Luisi er indspilningen af Alexander Skrjabin's orkesterværker, også for Deutsche Grammophon.

DR SymfoniOrkestret har altid været tæt forbundet med den danske musik, men orkestret favner samtidig hele det rige, symfoniske repertoire fra forskellige klassiske og romantiske traditioner op til vores egen tid.

Som medieorkester spiller DR SymfoniOrkestret ikke bare for de 100.000 koncertgæster, som hver sæson oplever orkestret live i DR Koncerthuset eller på turné. Mere end 500.000 lyttere og seere følger orkestrets klassiske koncerter på radio, tv og internet, og millioner lytter med, når koncerterne transmitteres internationalt.

Ud over det klassiske repertoire har DR SymfoniOrkestret i disse år stor succes med at spille soundtracks fra film og computerspil. Over 340 millioner seere har set videoer fra orkestrets soundtrack-koncerter på sociale medier, og DR Koncerthuset har en af Danmarks største YouTube-kanaler med 800.000 faste følgere.

FOTO: PER MORTEN ABRAHAMSEN

DR Koncertkoret består i fuld opstilling af 74 professionelle sangere, der kommer på scenen, når publikum skal opleve den store korklang indenfor alle klassiske genrer og epoker. Koret, der i foregående sæson markerede sit 90-års jubilæum, har fra starten i 1932 været en fast musikalsk partner til DR Symfoniorkestret, både ved koncerter, på indspilninger og ved nogle af orkestrets udlandsturnéer. DR Koncertkoret har også optrådt med en lang række danske og internationale orkestre og ensembler, og man kan desuden hver sæson opleve koret alene i a cappella-kormusik.

Både det klassiske repertoire og den nye musik er vigtig for DR Koncertkoret.

Per Nørgårds Symfoni nr. 3 er skrevet specielt til koret, der har opført og indspillet værker af moderne mestre som Henze, Stockhausen, Ligeti, Berio og Penderecki. Korets senest indspilning blev i britiske Gramophone fremhævet som "tremendous... [the] works are ravishingly sung".

DR Koncertkoret medvirker også ofte ved DR Symfoniorkestrets populære koncerter med filmmusik, senest 'Raiders of the Symphony' i august. I næste uge kan de opleves med orkestret i hyldestkoncerten 'Fra alle os til alle jer – 100 år med Disney'.

Poul Emborg er korsyngemester for DR Koncertkoret.

Schönberg & Skrjabin

Arnold Schönberg: Verklärte Nacht

I Arnold Schönbergs strygerstykke **Verklärte Nacht** foregår der en forvandling, der løfter mennesket fra én tilstand til en anden. Verklärte Nacht betyder 'Forklaret nat', for verden er ikke den samme, når den nat er forbi. Der er sket en forvandling på så grundlæggende niveau, at det også kan bære den religiøse betydning af ordet 'forklarelse: at ophøje noget til det overjordiske.

Verklärte Nacht er komponeret i 1899 og inspireret af et digt med samme titel, skrevet af Richard Dehmel. Det fortæller om et elskende par, der vandrer i den kolde nat. Bange og nervøst går kvinden til bekendelse: "Jeg bærer et barn, men ikke dit", fortæller hun, og afslører, at hun er gravid med en anden mand end ham, som hun nu har mødt og elsker så højt.

Verklärte Nacht er oprindeligt skrevet for seks enkelte strygere. I 1917 lavede Schönberg en version for et større strygerensemble.

Manden svarer storsindet og trøstende, at barnet vil blive som et barn af deres egen kærlighed. "Du hast mich selbst zum Kind gemacht" (Du har selv gjort mig til et barn), siger han. Kærligheden vender på den måde nattens mørke til forklarelsens lys.

Digtet Verklärte Nacht er et stærkt udtryk for de kulturelle brud, der fandt sted på den tid i Europa. Og netop den moralske og seksuelle frihed, som digtet udtrykker, var publikum bestemt ikke parat til: Richard Dehmel blev trukket i retten, anklaget for usædelighed, og Arnold Schönbergs strygermusik vakte skandale ved uropførelsen i Wien, 1902, hvor der blev opstod tumult og blev buhet højlydt.

Schönberg ville med sit værk ikke lave en direkte 'oversættelse' af digtet, linje for linje. "Min komposition skildrer ikke en handling, men indskrænker sig til at give udtryk for naturen og menneskelige følelser", fortalte Schönberg mange år senere. "Jeg tror, at musikken af den grund har vundet i kvalitet – sagt med andre ord, at det er muligt at nyde den som 'ren musik'."

Der er nu ingen tvivl om hvor tæt, de to dele hænger sammen i Schönbergs yderst udtryksfulde værk, formet som et uafbrudt forløb på cirka en halv time. Musikken vandring fra mørke til lys svarer helt til digtets form. Det begynder i mol, nærmest som en sørgemarch, og slutter med

indledningsmotivet forvandlet til dur. Og det er ganske tydeligt, at det er den forløsende tilgivelse, man hører halvvejs inde i stykket, hvor musikkens forkrampede holdning afløses af en stærk og gåsehudsfræmkaldende hymne. Herefter forsvinder musikkens spændinger gradvist, og en ny, forklaret verden ligger forude.

Alexander Skrjabin: Symfoni nr. 1

Kunsten er en guddommelig kraft! Det er kort fortalt budskabet i den russiske komponist Alexander Skrjabins **Symfoni nr. 1** fra år 1900. Et helt igennem idealistisk stykke musik, hvor kunsten drejer sig om kunsten selv. Som det bliver sunget i den storslåede finale af symfonien:

"Kom, alle verdens folkeslag!
Lad os lovsynge kunsten!
Ære være kunsten!
Ære for evig og altid!"

Denne religiøse overbevisning om kunstens betydning dyrkede Skrjabin med stigende intensitet resten af sit liv. Det fik ham med årene til at eksperimentere voldsomt med det musikalske sprog, så han nåede udover grænserne for sin tids musik. Men her i hans 1. symfoni befinder vi os stadig i en genkendelig, klassisk verden, hvor der er dur og mol, klare satser og skønne melodier.

Skrjabins ambitioner var skyhøje, og forbilledet for værket er den symfoni, som man i 1800-tallet havde regnet for den endegyldige symfoni overhovedet, nemlig Beethovens 9. symfoni fra 1824 med kor og solister. Med det værk forvandlede Beethoven symfonien fra et rent orkesterstykke til et kæmpemæssigt totalværk med sangstemmer og instrumenter. Det spor var der ikke mange, der turde fortsætte, men den 28-årige Skrjabin turde, og hans vision gør den 1. symfoni til så speciel en oplevelse.

Det er en lang symfoni på ca. 50 minutter med hele seks satser. Det begynder drømmende smukt i 1. sats som en slags forspil til den dramatiske 2. sats. En mere konventionel komponist havde måske valgt at afrunde symfonien efter 5. sats, men herefter tilføjer Skrjabin endnu en sats, hvor to sangsolister – en mezzosopran og en tenor – slutter sig til. De synger en poetisk tekst, Skrjabin selv havde digtet, og til allersidst støder det store kor til. Hele symfonien ender i en glorificering af kunsten som menneskets ledestjerne.

Hvor Beethovens budskab i hans 9. symfoni var en humanistisk forestilling om en forbrødrede menneskehed, der lever i frihed og fred, hæver Skrjabin sig fra det jordiske liv og rækker ud efter det guddommelige: Kunsten er en himmelsk gave, der bringer os håb og livskraft. Den skaber "et endeløst hav af følelser i vore henrevne hjerter", som Skrjabin så poetisk udtrykker det. Kunstens frie kræfter opløfter menneskets ånd, så vi faktisk ikke behøver det jordiske liv.

At de åndelige værdier er vigtigere end de jordiske, er en velkendt religiøs opfattelse, men Skrjabin fortæller os altså, at kunsten i sig selv er guddommelig. Derfor kan man lovprise kunsten i stedet for Gud – og det kan godt foregå i en koncertsal! Skrjabins Symfoni nr. 1 gør med andre ord koncertsalen til et tempel og komponisten til profet.

Idéen var ikke helt fremmed omkring år 1900, hvor man dyrkede dens slags tanker, bl.a. i nye åndsretninger som teosofien. Men ved symfoniens uropførelse i Skt. Petersborg blev finalesatsen med sang vurderet som umulig at opføre, og derfor sprang man den simpelthen over, selv om Skrjabin protesterede. Det har næppe været korstemmernes sværhedsgrad – hvad man påstod dengang – der var udfordringen, men symfoniens 'trosbekendelse', som må have provokeret både konservative komponister og troende.

Symfonien er stadig en stor mundfuld, alene på grund af omfanget og fordi sangteksten er på russisk. Og det må absolut kaldes et luksuriøst krav, nærmest urimeligt, at Skrjabin vil have et stort kor på scenen, selv om det kun medvirker i de sidste fire minutter af værket!

Alligevel er symfonien ikke til at komme udenom, hvis man skal have det fulde billede af Alexander Skrjabins dybt originale kunstneriske idéer. I denne smukke symfoni begynder de tanker, der ledte ham frem ad konstant eksperimenterende veje, lige indtil han døde i en alder af bare 43 år i 1915.

Jens Cornelius

DR Symfoniorkestret

og chefdirigent Fabio Luisi er i færd med at opføre alle Skrjabins orkesterværker, der også bliver indspillet for plademærket Deutsche Grammophon.

Tekst

Alexander Skrjabins tekst til symfoniens sidste sats synges på russisk og gengives her i dansk version, oversat fra engelsk af Camilla Toldi Bugge.

O guddommelighedens skønne billede,
Harmoniens rene Kunst!
Dig bringer vi med glade hjerter
En lovsang for den skønne glæde.

Du er livets lyse håb,
Du er fejring, du er hvile,
Som en gave bringer du folkene
Dine fortryllende syn.

I de kolde og dunkle timer,
Hvor sjælen fyldes af tvivl,
Finder mennesket i dig
Trøstens friskeste fryd.

Den stærke, som faldt i kamp, kalder du,
Livskraft, med et under tilbage til livet,
I det udmattede, plagede sind
Indgyder du nye, ordnede tanker.

I det henrykte hjerte fostrer du
Et endeløst hav af følelser,
Og din ypperstepræst synger de bedste højsange,
Inspireret af dig.

Din ånd, fri og mægtig,
Hersker herligt på jorden,
Løftet af dig
Bedriver mennesket de største gerninger.
Kom, alle verdens folk,
Lad os synge Kunstens pris!

Pris Kunsten,
Pris evigt!

Torsdagskoncerten på P2 & i DR Lyd

FOTO: PER MORTEN ABRAHAMSEN

Ved hver eneste Torsdagskoncert med DR Symfoniorkestret gemmer der sig en P2-vært blandt publikum i Koncertsalen. Han eller hun taler dæmpet i mikrofonen fra sin plads på 1. balkon, men stemmen når ud til over 100.000 lyttere, der følger koncerten ved højttalerne.

FOTO: AGNETE SCHLICHTKRULL

Samtidig står en reporter klar i kulissen for at fange kunstnerne lige før eller efter de indtager scenen, så lytterne mærker den særlige koncertstemning og kommer helt tæt på de medvirkende.

FOTO: AGNETE SCHLICHTKRULL

P2
DR

Lyd
DR

Hør Torsdagskoncerten direkte i P2 Koncerten eller når det passer dig i DR Lyd

DR

Du kan også finde koncerter med DR Symfoniorkestret på DRTV

DR Symfoniorkestret

Violin 1

Christina Åstrand
Soo-Jin Hong
Bartosz Skibinski
Jan Leif Rohard
Kern Westerberg
Johannes Søre Hansen
Anders Fog-Nielsen
Helle Hanskov Palm
Per Friman
Tine Rudloff
Sabine Bretschneider-Jochumsen
Sophia Bæk
Trine Yang Møller
Runi Bæk
Patricia Mia Andersen
Monika Malmquist Egholm
Anja Zelianodjevo
Peter Andreas Nielsen
Johan Amandus Lind
Harriet Wheeler

Violin 2

Gunvor Sihm
Teresa La Cour
Bodil Kuhlmann
Julie Meile
Line Marie Most
Marianne Bindel
Amalie Kjældgaard Kristensen
Anne Marie Kjærulff
Andrea Rebekka Alsted
Hedvig Oftedahl Vivanco
Stanislav Igorevich Zakrjevski
Benedikte Pontoppidan Thyssen
Ida Balslev
Austin Lee Hansen
Erik-Theodor Danciu
Borbála Brezovszky

Bratsch

Albin Uusijärvi
Michael Andreas Grolid
Dmitri Golovanov
Gunnar Lychou
Kristian Scharff Fogh
Astrid Christensen
Lilion Anne Soren
Stine Hasbirk Brandt
Katarzyna Bugala
Alexander Butz
Vinçèn Arneodo
Malin William-Olsson
Mikkel Schreiber Thomsen

Cello

Soo-Kyung Hong
Henrik Dam Thomsen
Richard Krug
Birgitte Øland
Johan Krarup
Peter Morrison
Louisa Schwab
Chul-Geun Park
Cansin Kara
Hyazintha Andrej

Bas

Joel Gonzalez
Einars Everss
Nicholas Franco
Henrik Schou Kristensen
Ditlev Damkjær
Mads Lundahl Kristensen
Thoralf Strandli Pedersen
Piotr Dubajko

Fløjte

Ulla Miilmann
Anna Nykvist
Russell Satoshi Itani

Obo

Theophile Pierre Florent Hartz
Ulrich Trier Ortmann

Klarinet

Johanny Teyssier
Pedro Franco Lopez
Klaus Tönshoff

Fagot

Audun Halvorsen
Sebastian Stevensson

Horn

Lasse Luckow Mauritzen
Dominika Piwkowska
Oskar Lejonclou
Jakob Arnholtz

Trompet

Michael Frank Møller
Karl Husum
Andreas Jul Nielsen

Basun

Lars Ragnar Karlin
Brian Bindner
Gabriel Boezi Gjerpe

Tuba

Thomas Andre Røisland

Harpe

Zachary James Hatcher

Slagtøj & pauker

Nicola Carrara

DR Koncertkoret

Sopran

Anna Miilmann
Christine Nonbo Andersen
Jihye Kim
Camilla Toldi Bugge
Nina Fischer
Magdalena Kozyra
Marianne G. Nielsen
Anna Carina Sundstedt
Cassandra Lemoine
Klaudia Kidon
Malene Nordtorp
Philippa Cold
Julie Borgwardt-Stampe
Hanna Kappelin
Louise Odgaard
Iben Silberg
Anna Maria Wierød
Katrin Helena Kuslap

Alt

Rikke Lender
Susanna Elin Gøtz
Anna Caroline Olesen
Lone Selchau
Hanne Struck-Schøning
Hanne Marie le Fevre
Astrid Elise Zeciri-Thomsen
Linnéa Lomholt
Maria Erlansson
Susanne Balle
Kristine Gether
Aleksandra Vagner Pedersen
Simone Rønn
Rose-Ann Selmer
Eva Wöllinger-Bengtson
Elenor Wiman

Tenor

Emil Lykke
Adam Riis
Jakob Knudsen Pedersen
Jens Rademacher
Morten Schønberg Sørensen
Kristoffer Appel
Benjamin Nellemose
Nils Greenhow
Rasmus Gravers Nielsen
John Andert
Tomas Medici
Otte Ottesen
Palle Skovlund
Jens Olav Heckmann

Bas

Jakob Soelberg Miskow
Lauritz Jakob Thomsen
Johan Bogren
Piet Larsen
Hans Lawaetz
Asger Lyng Petersen
Jakob Vad
Johan Karlström
Daniel Åberg
Rasmus Kure Thomsen
Paul Frederiksen
Mikkel Tuxen
Stefan Cushion
Per Høyer

Med forbehold for ændringer. Se opdateret musiker- og sangerliste i foyeren på koncertdagen

28. MARTS KL. 19.30
KONCERTSALEN

Matthæuspassionen

Dirigent: Ludovic Morlot

Solister: Johanna Nylund, sopran & Alessandro Fischer, tenor

Komponisten Bent Sørensen har skabt en ny Matthæuspassion for kor, solister og orkester. Det er blevet et personligt værk om livet og kærligheden, hvor Bibelens fortælling er sat sammen med digte fra 1900-tallet. Denne danske førsteopførelse i Koncertsalen er en af årets vigtigste musikbegivenheder.

Læs mere og køb billetter på drkoncerthuset.dk

DR
Symfoni
Orkestret

DR
Vokal
Ensemblet

20. APRIL KL. 18.30
KONCERTSALEN

Malko Konkurrencen 2024

DR Symfoniorkestrets internationale Malko Konkurrence samler de bedste unge dirigenter fra hele verden i DR Koncerthuset. Ved denne finalekoncert dyster de tre finalister mod hinanden i musik af Brahms og Nielsen, og en af dem får overrakt den eftertragtede førstepris af juryformand Fabio Luisi.

Læs mere og køb billetter på drkoncerthuset.dk

DR
Symfoni
Orkestret

DR's KONCERTVIRKSOMHED STØTTES AF BLANDT ANDRE

A.P. MØLLER OG HUSTRU CHASTINE MC-KINNEY MØLLERS FOND TIL ALMENE FORMAAL
FOUNDATION CARIS

CARL NIELSEN OG ANNE MARIE CARL-NIELSENS LEGAT

AAGE OG JOHANNE LOUIS-HANSENS FOND

AUGUSTINUS FONDEN

BECKETT-FONDEN

WILHELM HANSEN FONDEN

LÉONIE SONNINGS MUSIKFOND

VENNEFORENINGEN FOR DR's KOR OG ORKESTRE

Chef for DR Koncerthuset, Den Levende Musik og P2 — Kim Bohr

Chef for DR Symfoniorkestret udvikling og drift — Jakob Holtze

Repertoirechef — Tatjana Kandel

Kunstnerisk leder for DR Koncertkoret — Michael Emery

Produktionstilrettelægger — Karen Skriver Zarganis

Producent for DR Koncertkoret — Peter Tönshoff

Produktionsledere — Morten Danvad, Jakob Helmer Mørck, Tine Jespersen

Lydproducer — Bernhard Güttler

Musiktekniker — Mikkel Nymand

Redaktør — Helle Kristensen

Design — DR Design

Foto — Christian Rahbek Olsen

Tryk — Bording Danmark A/S

DR
KONCERT
HUSET